

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23Co/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122201768
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8122201768.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Koleka a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej v právnej veci žalobkyne: T. Z. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. - L. XX, XXX XX L., občianka SR, proti žalovanému: Z. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., XXX XX L., občan SR, právne zastúpený: M. O. Troščák, advokát, Prešov, Hlavná 50, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 20C/12/2022-42 zo dňa 16.02.2022, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje uznesenie vo výrokoch I., II., III., IV. a VIII..
- II. Mení uznesenie vo výrokoch V., VI. a VII. tak, že návrh v tejto časti zamietá.
- III. Zrušuje uznesenie vo výroku X.
- IV. Mení uznesenie vo výroku IX. tak, že stranám náhradu trov konania nepriznáva.
- V. Stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením rozhodol o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia takto:

„I. Žalovanému Z. C., nar. XX.XX.XXXX zakazuje približovať sa k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov s tým, že pokiaľ by títo boli spoločne predvolaní na procesné úkony súdu v priestoroch budovy súdu, alebo na akékoľvek iné procesné úkony orgánov činných v trestnom konaní, alebo iných orgánov verejnej moci v priestoroch nimi určených sa na dobu vykonávania jednotlivých procesných úkonov tento zákaz nevzťahuje.

II. Žalovanému Z. C., nar. XX.XX.XXXX zakazuje vstupovať do rodinného domu súpisne číslo XX na pozemku na parcele č. XXX a na príahlé pozemky na parcelách č. XXX, XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX, XXX a XXX v obci L. zapísané na LV XXX, okres O., obec L., k.ú. L..

III. Žalovanému Z. C., nar. XX.XX.XXXX sa zakazuje približovať sa k hranici pozemku na parcelách č. XXX, XXX, XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX, XXX a XXX v obci L. zapísané na LV XXX, okres O., obec L., k.ú. L. na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov.

IV. Žalovaný Z. C., nar. XX.XX.XXXX je povinný zdržať sa akýchkoľvek ponižujúcich, zosmiešňujúcich a urážlivých prejavov voči žalobkyni.

V. Žalovaný Z. C., nar. XX.XX.XXXX je povinný zdržať sa zhotovenia akýchkoľvek obrazových a zvukových záznamov osoby žalobkyne.

I. Nariaďuje kontrolu dodržiavania neodkladným opatrením nariadených povinností vo vzťahu k žalobcovi 1) technickými prostriedkami - osobným identifikačným zariadením kontrolovanej osoby, zariadením na určenie polohy kontrolovanej osoby a zariadením varovania blízkosti chránenej osoby.

II. Ukladá žalovanému podrobiť sa a strpieť inštaláciu hore uvedených technických prostriedkov a za uvedeným účelom dostaviť sa na Okresnom súde Prešov k mediačnému a probačnému úradníkovi neodkladne najbližší pracovný deň po doručení tohto uznesenia.

III. V prevyšujúcej časti návrh zamieta.

IV. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

V. Žalovaného Z. C., nar. XX.XX.XXXX poučuje, že môže podať žalobu o navrátenie do pôvodného stavu alebo žalobu o náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia a to ako žalobca proti T. Z. C., nar. XX.XX.XXXX ako žalovanej.“

2. Uznesenie odôvodnil tým, že žalobkyňa podala na súd prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajúci v zákaze priblíženia sa žalovaného k nej, v zákaze vstupu do obydliá, v uložení povinnosti zdržať sa ponižujúcich, verbálnych prejavov, zhotovovania akýchkoľvek obrazových a zvukových záznamov. Návrh odôvodnila tým, že žalovaný je jej plnoletý syn, dlhodobo sa voči nej správa násilne, prenasleduje ju, nadáva jej, správa sa k nej ponižujúco a neúctivo. Žalobkyňa má trvalý pobyt v obci L. v roku 2003 kúpil jej bývalý manžel susediaci pozemok, pričom žalovaný sa tam často zdržuje, neustále na žalobkyňu vykrikuje rôzne urážky, natáča si ju na mobilný telefón, počúva o čom sa rozpráva a následne to komentuje. Pľuje na ňu, polieva ju vodou, strieka na ňu slzný plyn a stalo sa, že na pozemok hádzal petardy. Oslovuje ju krstným menom, fotografuje ju, natáča ju bez súhlasu, vstupuje na pozemok. Uvedené sa deje dlhodobo. V minulosti sa voči nemu viedlo priestupkové konanie, kedy bol uznaný vinným. Dňa 12.11.2021 na kraji lesa prišiel žalovaný k žalobkyni, natáčal si ju na mobilný telefón, vybral slzný sprej a nastriekal jej ho do očí. Súd prvej inštancie uviedol, že obsah neodkladných opatrení podľa § 325 ods. 2 písm. f/ až h/ CSP vychádza zo znenia článku III. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 606/2013 z 12.06.2013. Ide o opatrenie vydané v záujme ochrany jednotlivých osôb, ak existujú závažné dôvody domnievať sa, že je ohrozený ich život, telesná, duševná alebo sexuálna integrita, osobná sloboda alebo bezpečnosť. Obydlím pri tom nemusí byť dom alebo byt na adrese, ktorá je podľa predpisov správneho práva evidovaná ako adresa trvalého alebo prechodného pobytu chránenej osoby. Rozhodujúci je faktický stav užívania obydliá za účelom bývania. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je rovnako irelevantné, či v prospech žalovaného svedčí vlastnícke alebo iné subjektívne právo vo vzťahu k dotknutému domu alebo bytu. Súd uviedol, že po oboznámení sa s návrhom žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia mal za to, že návrh je dôvodný. Žalobkyňa dostatočne opísala rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Zo žalobkyňou predložených dôkazov vyplýva hrubé správanie žalovaného voči žalobkyni, urážky, fyzický útok, ktorý si vyžiadal ošetrovanie žalobkyne, čoho dôsledkom bolo to, že žalobkyňa podala trestné oznámenie. Agresívne správanie žalovaného preukazujú aj rozhodnutia o priestupkoch. Nie je dôvod spochybňovať tvrdenia žalobkyne, že má obavy o svoje zdravie. Ak žalobkyňa subjektívne pociťuje hrozbu násilného chovania a ohrozovania zo strany žalovaného s prihliadnutím k predchádzajúcim skúsenostiam s ním, tieto skutočnosti netreba preukazovať, postačí ich osvedčenie. Žalobkyňa predloženými listinnými dôkazmi dostatočne osvedčila dôvodnosť a trvanie nároku. Preukázané násilné správanie zo strany žalovaného nepochybne dostatočne osvedčuje potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým bude žalobkyňa preventívne chránená tým, že žalovaný nemôže vstupovať do domu, v ktorom žalobkyňa trávi prevažnú časť svojho života. Z vyššie uvedeným dôvodov súd zakázal žalovanému priblížiť sa k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov. Túto vzdialenosť súd považoval za dostatočnú. Vzdialenosť zákazu priblíženia je podľa názoru súdu dostačujúca na prevenciu ďalších prípadných útokov žalovaného a zároveň neprímerane neobmedzuje slobodu jeho pobytu. Žalobkyňa ako chránená osoba udelila súhlas s kontrolou dodržiavania povinnosti uloženej neodkladných opatrením, a preto súd rozhodol tak, ako je vo výrokovej časti a uložil žalovanému kontrolu dodržiavania povinnosti uloženej neodkladným opatrením kontrolnými prostriedkami. Uloženie kontroly technickými prostriedkami je jediný účinný nástroj ako zabezpečiť vykonateľnosť neodkladného opatrenia, v opačnom prípade by sa neodkladné opatrenie minulo účinku.

3. Výrok o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 251, § 255 CSP. Uviedol, že ide o rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré súd považuje zároveň za rozhodnutie vo veci samej, a preto priznal nárok na náhradu trov konania žalobkyni, ktorej neúspech bol iba v nepatrnej časti. Samotné neodkladné opatrenie postačuje na poskytnutie plnohodnotnej súdnej ochrany a na zabezpečenie trvalej úpravy pomerov medzi stranami, a preto súd nariadil neodkladné opatrenie bez toho, aby súčasne žalobkyni uložil povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. V záujme rovnosti sporových strán a zabezpečenia adekvátnej ochrany a oprávnených záujmov žalovaného súd žalovaného poučil ako je uvedené vo výroku X. rozhodnutia.

4. Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný, a to proti všetkým jeho výrokom. Uviedol, že rozhodnutie je nezákonné, nelogické, nedostatočne odôvodnené, zjavne arbitrárne. Poukázal na konanie vedené na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 30Pc 11/2019, pričom z rozsudku v tejto veci vyplýva, že žalobkyni bola uložená povinnosť prispievať na výživu žalovaného, pričom v rámci konania došlo aj k dokazovaniu ohľadom správania sa žalovaného k žalobkyni a nebolo preukázané žiadne také konania žalovaného, ktoré by bolo možné považovať za útok na žalobkyňu. Uviedol, že návrh žalobkyne je založený na nepravdivých tvrdeniach. Uviedol, že žalobkyňa podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia len preto, aby si zabezpečila „papier“ proti žalovanému a tento použila v odvolacom konaní vo veci uloženia výživného vedenej pod sp.zn. 30Pc 11/2019. Ide o pomstu žalobkyne za to, že musí platiť výživné a klamlivý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je len ďalším prostriedkom k tomu, ako sa zbaviť vyživovacej povinnosti za každú cenu. Napadnutým uznesením bolo značne zasiahnuté do základných práv žalovaného, pretože bol obmedzený na niektorých svojich základných právach a navyše mu bola nariadená aj kontrola technickými prostriedkami akoby išlo o kriminálnika. Poukázal na to, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nemá náležitosti v zmysle § 326 ods. 1 CSP, pretože z neho nie je zrejmé v čom spočíva potreba neodkladnej úpravy pomerov, absentuje opis skutočnosti hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku. Žalobkyňa žiadnym relevantným spôsobom neosvedčila svoje tvrdenia, pretože predložila iba staré doklady o tom, že dávno v minulosti bol žalovaným priestupkovo potrestaný a podobne. Napadnuté uznesenie je neodôvodnené a zjavne arbitrárne, bez uvedenia konkrétnych osvedčených skutočností a uvedenia ich zdroja. Poukázal na to, že v konaní vedenom na Krajskom súde v Prešove pod sp.zn. 6To 28/2020 bolo zistené, že údajné napadnutie zo strany bývalého manžela žalobkyne (a otca žalovaného) nebolo preukázané, a teda žalobkyňa nie je hodnoverná ohľadom jej vlastných tvrdení o tom, čo sa stalo, respektíve kto, čo a ako jej spravil. Poukázal na to, že žalobkyňa v inom konaní tvrdila, že so žalovaným vôbec nekomunikuje a v odvolaní vo veci 30Pc 11/2019 zo dňa 06.07.2021 sú na takmer dvoch stranách uvedené útržky z komunikácie medzi žalobkyňou a žalovaným. Poukázal na to, že v konaní 30Pc 11/2019 viacerými predloženými dôkazmi preukázal, že je to žalobkyňa, ktorá ho rôznymi spôsobmi napáda a provokuje, uráža ho a posmieva sa mu. Poprel pravdivosť incidentu zo dňa 12.11.2021, kedy mala byť žalobkyňa ostriekaná slzným sprejom. Poukázal na to, že žalobkyňa podala trestné oznámenie až po 15 dňoch od údajného incidentu, čo samo o sebe značne znižuje hodnovernosť tvrdení žalobkyne. Žalobkyňa k návrhu predložila čestné prehlásenie E. G., ktorý je jej druhom, a teda je jej najbližšou osobou. E. G. bol rozhodnutím Okresného úradu Prešov zo dňa 21.06.2018 uznaný za vinného z priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa dopustil tým, že v roku 2017 sa voči žalovanému vulgárne a agresívne vyjadril, nepriamo sa vyhrážal, že ho zabije, aj otca žalovaného, čo je dôvod, prečo pomáha žalobkyni a klame v jej prospech. Poukázal na priestupkové konanie vedené Okresným úradom Prešov kde konanie o priestupku, ktorého sa mala dopustiť žalobkyňa voči žalovanému, bolo zastavané z dôvodu, že obvinené poprel spáchanie skutku (napadnutie žalovaného tak, že do neho hodila žalobkyňa drevený kolík a následne ho postriekala vodou z hadice). Konanie bolo zastavené z dôvodu, že obrazový a zvukový záznam je nezákonný dôkaz, na ktorý nebolo možné prihliadnuť. Podľa názoru žalovaného na tento dôkaz bolo nutné prihliadať. Je zjavne nezákonné a neprípustné, aby súd prvej inštancie zakázal žalovanému akékoľvek nahrávanie žalobkyne, čím mu bráni v tom, aby realizoval svojpomoc a zabezpečil si dôkazy o protiprávnej činnosti žalobkyne namierenej proti žalovanému. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie a návrh v celom rozsahu zamietol.

5. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výrokoch I., II., III., IV. a VIII. vecne správne, vo zvyšných výrokoch je ho potrebné zmeniť alebo zrušiť.

6. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia má podľa názoru odvolacieho súdu všetky náležitosti a z rozhodnutie súdu prvej inštancie (okrem ďalej uvedených výnimiek) vyplývajú skutkové zistenia a právne dôvody, na ktorých je rozhodnutie založené.

7. Odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie o tom, že v konaní bola preukázaná potreba naliehavej úpravy pomerov strán sporu žalobkyne a žalovaného. Predloženými dôkazmi, a to jednak rozhodnutím o priestupku a jednak aj čestným vyhlásením E. G., bolo osvedčené, že žalovaný sa vo vzťahu k žalobkyni v minulosti dopustil priestupku a že vzťahy medzi žalovaným a žalobkyňou sú

dlhodobo narušené. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia možno akceptovať aj osvedčenie čestným prehlásením, aj keď žalovaný popiera pravdivosť tohto prehlásenia.

8. Závery o rozvrátenom a konfliktnom vzťahu strán vyplývajú aj z konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 30Pc/11/2019, pričom z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva skutočnosť, že vzťahy medzi stranami sú vyhrotené a vzájomne útočiacie, bez vzájomného rešpektu (teda že nielen žalovaný voči žalobkyni, ale aj žalobkyňa voči žalovanému sa správa v rozpore s dobrými mravmi). Pre konanie samotné je však dôležité, že žalobkyňa osvedčila nevhodné správanie sa žalovaného vo vzťahu k svojej osobe. Osvedčila aj to, že takéto konanie žalovaného sa stáva v nehnuteľnostiach v rodinnom dome, súp. č. XX v obci L. a na súvisiacich pozemkoch. Bolo preto dôvodné zakázať žalovanému neodkladným opatrením približovať sa jednak k žalobkyni, jednak k týmto nehnuteľnostiam na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov. Takýmto rozhodnutím sú dostatočne chránené záujmy žalobkyne a práva žalovaného nie sú obmedzené neprimerane. Rovnako bolo dôvodné uložiť žalovanému zdržať sa akýchkoľvek ponižujúcich, zosmiešňujúcich a urážlivých prejavov voči žalobkyni, pretože sa jedná o zásah do práva na ochranu osobnosti. Z uvedených dôvodov odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP výroky I., II., III., IV. a VIII. uznesenia súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

9. Podľa názoru odvolacieho súdu nebolo dôvodné ukladať žalovanému povinnosť zdržať sa zhotovovania akýchkoľvek obrazových a zvukových záznamov osoby žalobkyne. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie ani nevyplývajú konkrétne dôvody, prečo súd prvej inštancie tak rozhodol. Odvolací súd však poukazuje na to, že takto formulovaný všeobecný zákaz týkajúci sa akýchkoľvek záznamov, nie je odôvodnený ani potrebný. Je dôvodná odvolacia argumentácia žalovaného, že v takomto prípade by žalovaný nemohol ani v záujme ochrany svojich práv zhotoviť žiaden záznam osoby žalobkyne. Preto bolo postupom podľa 388 CSP uznesenie v tomto výroku zmenené tak, že návrh bol zamietnutý.

10. Čo sa týka výrokov VI. a VII. odvolací súd si uvedomuje, že aj v civilnom konaní je možné nariadiť kontrolu dodržiavania neodkladným opatrením nariadenej povinnosti technickými prostriedkami. Podľa názoru odvolacieho súdu však takéto opatrenie má byť opatrením výnimočným, keď účel neodkladného opatrenia (ochranu integrity osoby) nie je možné zabezpečiť iným spôsobom, hrozí nenapraviteľná ujma, jedná sa o ochranu osobitne zraniteľného subjektu a pod. V tomto prípade tieto podmienky nie sú splnené. Vzťahy medzi stranami sú z dôvodov na strane žalobkyne aj žalovaného zlé, intenzita útoku žalovaného nie je taká, aby odôvodňovala kontrolu technickými prostriedkami. Nie je možné súhlasiť s tvrdením súdu prvej inštancie, že sa jedná o jediný účinný nástroj ako zabezpečiť vykonateľnosť neodkladného opatrenia. Žalobkyňa má zachované všetky možnosti ako takéto konanie zdokumentovať. Preto bolo postupom podľa 388 CSP uznesenie v týchto výrokoch zmenené tak, že návrh bol zamietnutý.

11. Výrok X. odvolací súd zrušil z toho dôvodu, že súdom prvej inštancie formulované poučenie je príliš všeobecné a bez poučenia o právnych následkoch s podaním žaloby spojenými. Preto odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP tento výrok uznesenia súdu prvej inštancie zrušil.

12. Výrok o trovách prvoinštančného konania odvolací súd zmenil tak, že stranám náhradu trov konania nepriznal postupom podľa § 388 CSP a § 257 CSP. Dôvody hodné osobitného zreteľa videl odvolací súd v príbuzenskom pomere strán sporu, v skutočnosti, že vzťahy medzi stranami sú vzájomne útočiacie a bez rešpektu.

13. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 257 CSP, pričom za dôvody hodné osobitného zreteľa považuje odvolací súd tie isté dôvody, ako uviedol v predchádzajúcom odseku, teda príbuzenský pomer strán sporu a skutočnosť, že vzťahy medzi stranami sú vzájomne útočiacie a bez rešpektu

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 CSP alebo 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť byť zastúpený advokátom neplatí za podmienok ustanovených v § 429 ods. 2 CSP.